

Tom Wood:
The Photie Man!

«Από δω φωτογραφάκια!», ακούγεται από διάφορες γωνίες της μικρής αγγλικής πόλης, κοντά στο Liverpool στις όχθες του ποταμού Mersey... ο Tom Wood μόλις έχει βγει την καθιερωμένη του φωτογραφοβόλτα. Καθημερινά και για περισσότερο από 25 χρόνια οι κάτοικοι της μικρής πόλης συναντούν έναν συμπαθή άντρα με μια μικρή φωτογραφική μηχανή παραμάσχαλα. Τον έβλεπαν στην τοπική λεωφορειογραμμή, στους δρόμους, στις πλατείες, στα μπαράκια, παντού κι έτσι απλά άρχισαν να τον φωνάζουν «photie man». Τί πιο αντιπροσωπευτικό μπορούσαν να εφεύρουν για έναν άνθρωπο που πέρασε την μισή ζωή του ανεβοκατεβαίνοντας πάνω σε λεωφορεία, δίχως να τον ενδιαφέρει ο προορισμός, μονάχα η διαδρομή. Ο ίδιος διηγείται σε παλαιότερη συνέντευξή του: «Είχα φθηνά εισιτήρια... στο Pier Head κατέληγαν όλα τα λεωφορεία, εκατοντάδες διαφορετικές διαδρομές. Κάθε φορά έπαιρνα διαφορετικό λεωφορείο, χωρίς να κοιτάζω πού πήγαινε». Και προσθέτει: «Πάντα τραβάω φωτογραφίες. Όταν παίρνω το τραίνο, τραβάω τοπία, φωτογραφίζω ενώ κάνω ποδήλατο. Όταν ταξιδεύω με αμάξι, φωτογραφίζω μέσα στο αμάξι. Επίσης στο σπίτι, τα παιδιά μου, μερικές φορές τα βιντεοσκοπώ επίσης...».

Τον περασμένο Σεπτέμβριο είχα την ευκαιρία να συνομιλήσω με τον επιμελητή των εκθέσεων του Μουσείου Φωτογραφίας της Δανίας στην Κοπεγχάγη, τον Jens Erdman Rasmussen. Περιηγηθήκαμε μαζί στην μεγάλη αναδρομική έκθεση του Wood στους χώρους του Μουσείου, το οποίο βρίσκεται μέσα στο Sorte Diamant δηλαδή το Μαύρο Διαμάντι, ένα υπέροχο δείγμα σύγχρονης αρχιτεκτονικής το οποίο όπως προϋδειάζει και το όνομά του θυμίζει ένα γιγάντιο μαύρο διαμάντι.

Για πολλούς, όπως και για τον Rasmussen, ο Tom Wood αποτελεί μια από τις καλύτερες φωτογραφικές ανακαλύψεις των τελευταίων ετών. Χαρακτηριστικά ο Δανός επιμελητής είπε πως δεν γνώριζε τη δουλειά του Wood αλλά μία μέρα βρέθηκε στα χέρια του μία πρόσκληση σε έκθεση κι αμέσως κέντρισε το ενδιαφέρον του. Τότε ο Rasmussen αποφάσισε να μάθει περισσότερα για τον άγνωστο, για εκείνον τουλάχιστον, φωτογράφο με αποτέλεσμα ο Wood να εκθέτει ατομικά σήμερα στην Κοπεγχάγη. Ο άγνωστος πιθανότατα για τους περισσότερους στην χώρα μας φωτογράφος έχει ήδη εκθέσει σε περιβόητους χώρους όπως είναι φερ' ειπείν το MOMA στις ΗΠΑ. Φέτος ο Tom Wood βιώνει εκθεσιακό πυρετό καθώς η έκθεση που παρουσιάζεται στη Δανία περιοδεύει σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Ο photie man γεννήθηκε το 1951 στην Ιρλανδία, έζησε όμως το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στην περιοχή του Liverpool ενώ τα τελευταία χρόνια ζει στην Βόρεια Ουαλία. Εκεί, δίπλα στο Liverpool, στις όχθες του ποταμού Mersey, άρχισε να τον ενδιαφέρει η φωτογραφική παρακολούθηση των ανθρώπων της διπλανής πόρτας, των ανθρώπων που, για να κορέσουν τους ερωτικούς τους πόθους, την σεξουαλική τους δίψα, συχνάζουν κάθε βράδυ στο ίδιο περιθωριακό μπαράκι, με τους ίδιους ουσιαστικά ανθρώπους πάντα. Άλλωστε βασικό μέρος του φωτογραφικού έργου του Wood αποτελεί η σειρά του «Looking for Love» (Αναζητώντας την αγάπη), μία σειρά φωτογραφίσεων που έκανε από το 1984 έως το 1987 στην γραφικότερη ντισκοτέκ των 80s "Chelsea Reach". Ο Ιρλανδός φωτογράφος έζησε ατελείωτα βράδια στο μπαράκι της γειτονιάς, με τους ίδιους πεινασμένους για στιγμές πάθους άντρες και γυναίκες, περιμένοντας την στιγμή που το αλκοόλ και τα ναρκωτικά έχουν πλέον ποτίσει τις φλέβες τους, την στιγμή που η κάθε ανθρώπινη αξιοπρέπεια έχει σβήσει, την στιγμή που τα ζώδια ένστικτα μας καθοδηγούν αλλά ίσως και εκείνη η αιώνια επιθυμία για την εύρεση του ενός και μοναδικού αληθινού έρωτα.

Ο Rasmussen μας διηγήθηκε πως ένα βράδυ ο Wood φωτογράφιζε μια κοπέλα που έκλαιγε καθισμένη στην ντισκοτέκ. Εντυπωσιακό ήταν πως εκείνη αντιλήφθηκε την παρουσία του μόνο αφού άστραψε η τέταρτη φλασιά και τότε ανασηκώθηκε κι έδωσε ένα χαστούκι στον απροετοίμαστο φωτογράφο! Είναι ευνόητο πως υπήρξαν πολλές οι φορές που ο Wood κινδύνεψε από ξυλοδαρμό καθώς τα αίματα ήταν αναμμένα όχι μόνο όσον αφορούσε τις ερωτικές περιπτώξεις αλλά και τους μάτσο καυγάδες. Ίσως αυτή να ήταν στην πραγματικότητα μία από τις φωτογραφικές δυσκολίες που κατάφερε να ξεπεράσει ο photie man, η απεικόνιση ανθρώπων μέσα στην αλήθεια τους, να στέκεται μπροστά τους με την μηχανή του και να μην κολλούν πάνω στα πρόσωπά τους την μάσκα του χαμογελαστού φωτογραφιζόμενου.

Κάποιες φορές συγκρίνουν τον Tom Wood με τον Martin Parr (Βρετανός φωτογράφος ο οποίος μέσα από τις εικόνες του σατυρίζει κοινωνικές καταστάσεις & πρόσωπα). Ο ίδιος ο Wood αφηγείται πως: «Όταν πρωτογνώρισα τον Martin Parr γύρισε και μου είπε 'Είμαι ένας ντοκουμαντερίστικος φωτογράφος'. Εγώ είπα 'Martin, εμένα μ' ενδιαφέρουν μόνο οι καλές φωτογραφίες'». Το έργο του Wood μπορεί να διακατέχεται από ντοκουμαντερίστικα στοιχεία αλλά έχει επίσης επηρεαστεί από το γεγονός ότι ο Ιρλανδός δημιουργός σπούδασε ζωγραφική και σημαντικό ρόλο έπαιξε για εκείνον η χρήση του χρώματος στις φωτογραφίες του. Για την ιστορία, ο Parr πρότεινε κατόπιν στον photie man να γίνει μέλος του ελιτίστικου γαλλικού πρακτορείου Magnum αλλά εκείνος ευγενικά αρνήθηκε αποκρινόμενος ότι θα έπρεπε να φωτογραφίζει για πελάτες και να κάνει υποχωρήσεις.

Είναι σαφές πως οι φωτογραφίες του Tom Wood διηγούνται ιστορίες μιας απλής ζωής, αφηγήσεις καθημερινών ανθρώπων που πιθανότατα θα μείνουν για πάντα εκεί, στην ίδια κωμόπολη, στην ίδια δουλειά, στο ίδιο λεωφορείο, στο ίδιο κι απaráλλαχτο μπαράκι. Δεν προσπαθεί να τους κρίνει, δεν

τους σχολιάζει, απλώς μας τους παρουσιάζει δηλώνοντας πως «προσπαθεί να παραμείνει όσο το δυνατόν πιο ουδέτερος, σε μία κατάσταση μη-ύπαρξης». Το έργο του αυτό το κλείνει γράφοντας: «Όλοι όσοι με ξέρατε σαν *photie man* κι εσείς που περάσατε μπροστά από τον φακό μου, σας ευχαριστώ.»

- Μέρος των φωτογραφιών προέρχεται από την γερμανική γκαλερί Thomas Zauder καθώς και από τον ίδιο τον φωτογράφο. Το βιβλίο «Tom Wood: The Photie Man» κυκλοφορεί από τις ξένες εκδόσεις STEIDL, www.steidl.com.